

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 12.9.2023
COM(2023) 533 final

2023/0323 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích

(Text s významem pro EHP)

{SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} - {SWD(2023) 313 final} -
{SWD(2023) 314 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Každý rok je v EU vystaveno přibližně 18 miliard faktur, což je více než 500 faktur každou sekundu¹. Spolehlivé platební toky jsou nezbytné pro zvýšení konkurenceschopnosti hospodářství EU, a zejména malých a středních podniků.

Zboží a služby jsou často dodávány na základě odkladu plateb: dodavatel (věřitel) poskytne zákazníkovi (dlužníkovi) lhůtu splatnosti k úhradě faktury (obchodní úvěr) po dodání zboží nebo poskytnutí služby sjednané ve smlouvě. Opožděné platby jsou platby, které nebyly provedeny v dohodnuté nebo zákonné lhůtě. Postihují společnosti ve všech odvětvích² a ve všech členských státech³ a v nepřiměřené míře se závažným způsobem dotýkají malých a středních podniků⁴.

Hlavní příčinou opožděných plateb je asymetrie vyjednávací síly mezi velkým zákazníkem (dlužníkem) a menším dodavatelem (věřitelem). Často to vede k tomu, že dodavatel musí přijmout nespravedlivé platební podmínky. Pro dlužníky je opožděná platba atraktivní formou financování, která dlužníka nic nestojí, ale pro věřitele znamená náklady. To je prohlubováno nepřiměřeností současného právního rámce EU, směrnici 2011/7/EU (směrnice o opožděných platbách), která postrádá dostatečná preventivní opatření a vhodné odrazující prostředky a jejíž mechanismy vymáhání a nápravy jsou nedostatečné⁵.

Revize směrnice o opožděných platbách tyto nedostatky řeší, přičemž konečným cílem je zlepšit platební kázeň všech dotčených subjektů (orgánů veřejné moci, velkých společností a malých a středních podniků) a chránit společnosti před negativními dopady opožděných plateb v obchodních transakcích.

Revize směrnice o opožděných platbách byla zařazena do pracovního programu Komise na rok 2023 v rámci cíle „Evropa připravená na digitální věk“.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Zlepšení platební morálky v obchodních transakcích je jedním z cílů sdělení Komise „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020“⁶ a „Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky“⁷. Revize rovněž navazuje na doporučení vydaná platformou Fit pro budoucnost ve stanovisku přijatém v prosinci 2021⁸ a usnesení Evropského parlamentu z roku 2019⁹. Tato iniciativa rovněž přispívá k cílům sdělení „Dlouhodobá

¹ Evropská komise (2019). Studie o hodnocení pravidel fakturace podle směrnice 2006/112/ES. Závěrečná zpráva.

² Zpráva o platbách v Evropě 2022.

³ Zpráva o platbách v Evropě 2022.

⁴ T., Nicolas, *Short-term financial constraints and SMEs' investment decision: evidence from the working capital channel* (Krátkodobá finanční omezení a investiční rozhodování malých a středních podniků: důkazy z kanálu provozního kapitálu), Small Business Economics (2021).

⁵ Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)

⁶ COM(2021) 350 final.

⁷ COM(2020) 103 final.

⁸ Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)

⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_CS.html

konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030¹⁰. Cílem této revize je ve skutečnosti zajistit spravedlnost v obchodních transakcích, zvýšit odolnost malých a středních podniků a dodavatelských řetězců, podpořit širší využívání digitalizace a zlepšit finanční gramotnost podnikatelů. Směrnice o opožděných platbách je součástí srovnávacího přehledu programu REFIT¹¹.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Směrnice o opožděných platbách úzce souvisí se směrnicí o nekalých obchodních praktikách ve vztazích mezi podniky v zemědělském a potravinářském dodavatelském řetězci (směrnice o nekalých obchodních praktikách). Právní vztah mezi oběma texty je vysvětlen v 17. a 18. bodě odůvodnění a v čl. 3 odst. 1 směrnice o nekalých obchodních praktikách. Směrnice o nekalých obchodních praktikách nezasahuje do pravidel, nápravných opatření a důsledků stanovených ve směrnici o opožděných platbách. Ustanovení směrnice o opožděných platbách se nedotýkají ani pravidel platných v zemědělsko-potravinářském odvětví pro dohody o sdílení hodnoty, platby v rámci školního projektu nebo některé platby při prodeji hroznů, moštu a sudového vína v odvětví vína.

Směrnice o opožděných platbách upravuje platby v obchodních transakcích mezi veřejnými zadavateli a hlavními dodavateli a mezi dodavateli a jejich subdodavateli. Ustanovení čl. 71 odst. 3 směrnice 2014/24/EU a čl. 88 odst. 7 směrnice 2014/25/EU o zadávání veřejných zakázek umožňují členským státům stanovit ustanovení o přímých platbách subdodatelům.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Vhodným právním základem pro dosažení cílů této iniciativy je článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Článek 114 SFEU je vhodným právním základem pro opatření zaměřená na dosažení cílů stanovených v článku 26 SFEU (harmonizace vnitrostátních předpisů).

Je třeba, aby EU přijala opatření, která zajistí, že všechny členské státy budou mít zavedena minimální pravidla pro předcházení opožděným platbám, správná donucovací a odrazující opatření pro boj proti opožděným platbám a odpovídající opravné prostředky. V této souvislosti je cílená intervence EU prostřednictvím tohoto návrhu v souladu se zásadou subsidiarity.

Současná směrnice o opožděných platbách je přepracovaným zněním první směrnice o opožděných platbách (směrnice 2000/35/ES), která vychází z článku 95 Smlouvy o založení Evropského společenství. Její revize proto spadá do společné kompetence (sdílené pravomoci) EU a vlád členských států.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Opožděné platby se týkají všech členských států. Usnadnění včasné platby vyžaduje přísná a koordinovaná pravidla. Provedení 27 vnitrostátních řešení by pravděpodobně vedlo k nejednotnosti pravidel, roztržitosti jednotného trhu a vyšším nákladům pro společnosti obchodující přes hranice. Opatření EU je oprávněné, protože opožděné platby se týkají všech

¹⁰ COM(2023) 168 final.

¹¹ <https://op.europa.eu/webpub/com/refit-scoreboard/en/policy/10/10-6.html>

obchodních transakcí v rámci veřejných zakázek a mezi podniky bez ohledu na jejich velikost. Revize stávajících právních předpisů EU s cílem posílit jejich ustanovení může být provedena pouze na úrovni EU.

Požadované opatření EU by mělo zavést ustanovení týkající se úroků a náhrad, které stanoví jasnější platební podmínky pro transakce mezi podniky; přinese ustanovení o vymáhání a monitorování a zajistí synergie s rámcem pro zadávání veřejných zakázek.

- **Proporcionalita**

Plánovaná iniciativa nepřekročí rámec toho, co je nezbytné k dosažení jejích cílů. Podnikům ukládá pouze náklady nezbytné k dosažení těchto cílů a slouží bezprostředním potřebám těch, pro které je určena (např. podniků, zejména malých a středních podniků) s cílem zabránit opožděným platbám a dosáhnout včasných plateb.

- **Volba nástroje**

Zvoleným nástrojem je nařízení, které má nahradit stávající směrnici o opožděných platbách. Nařízení má řadu výhod, včetně řešení přeshraničního aspektu opožděných plateb. Díky nařízení budou klíčové aspekty, například maximální lhůta pro platby a prohlídky, sazba úroků z prodlení a výše paušální náhrady, stejné v celé EU a přímo použitelné. Současně bude členským státům umožněno přijmout pro některé aspekty přísnější ustanovení. Nařízení stanoví povinnosti týkající se subjektů odpovědných za prosazování, mediačních systémů, správy úvěrů, odborné přípravy v oblasti finanční gramotnosti a nespravedlivých smluvních praktik a ustanovení, ale je na členských státech, aby je doplnily podle svých vnitrostátních právních předpisů. Nové nařízení by rovněž zahrnovalo ustanovení směrnice o opožděných platbách, která nejsou revizí dotčena.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

V roce 2015 proběhlo hodnocení *ex post* směrnice o opožděných platbách¹², které posoudilo její relevanci, účinnost, efektivitu, soudržnost a přidanou hodnotu pro EU. Dospělo k závěru, že směrnice je relevantní a účinná a nepředstavuje pro společnosti ani orgány veřejné moci žádné významné náklady. Zároveň však konstatovalo, že obava z poškození obchodních vztahů brání věřitelům, kterým bylo zaplacené opožděně, v uplatnění práv, která jim tato směrnice dává. Stanovisko platformy Fit pro budoucnost z roku 2021¹³ předložilo deset doporučení týkajících se krátkodobých a dlouhodobých opatření k řešení opožděných plateb. Mezi doporučená krátkodobá opatření patří vymezení, co znamenají pojmy hrubě nespravedlivé praktiky a ustanovení; prověření možnosti přenesení důkazního břemene na dlužníka, aby věřitelé mohli snáze prokázat, že došlo ke zneužití; motivování malých a středních podniků k prosazování jejich práv poskytováním poradenství a informací o platebních podmínkách, zajištěním transparentnosti platebních podmínek a samoregulací. Mezi doporučená dlouhodobá opatření patří omezení smluvních platebních lhůt pro platby od velkých společností malým a středním podnikům na maximálně 30 dnů, elektronická fakturace a státní dohled.

¹² <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1>

¹³ Final opinion 2021_S_BGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise konzultovala široký okruh zúčastněných stran, včetně orgánů členských států, společností, zejména malých a středních podniků, podnikatelských sdružení EU a členských států, soukromých osob a akademických odborníků. Konzultační činnosti zahrnovaly výzvu k předložení faktických podkladů, veřejnou konzultaci, zvláštní konzultaci s malými a středními podniky (panelovou diskusi malých a středních podniků), dvoustranné rozhovory s klíčovými zúčastněnými stranami a diskusi se zástupci členských států. Získané informace byly použity jako podklady pro návrh.

Na výzvu k předložení faktických podkladů odpovědělo 137 zúčastněných stran a na veřejnou konzultaci přišlo v období od 12. ledna do 17. března 2023 117 odpovědí¹⁴. Panelová diskuse malých a středních podniků¹⁵ proběhla v období od 26. ledna do 16. března 2023 a bylo zde obdrženo 939 odpovědí.

Komise uspořádala dvoustranná setkání s klíčovými zúčastněnými stranami zastupujícími společnosti, zejména malé a střední podniky¹⁶. O opožděných platbách se jednalo také 21. března a 31. května 2023 na zasedáních sítě zmocněnců pro malé a střední podniky. Dne 10. října 2022 a 13. ledna 2023 se uskutečnila dvě setkání s expertní skupinou pro opožděné platby¹⁷. Velká většina zúčastněných stran potvrdila, že opožděné platby mají velký dopad na podniky, zejména na malé a střední podniky.

Téměř všechny konzultované skupiny zúčastněných stran vyjádřily podporu pro revizi směrnice. Některé zúčastněné strany však poukázaly na to, že přísnější pravidla jsou v rozporu se smluvní svobodou evropských společností. Většina zúčastněných stran podpořila možnost omezit lhůtu splatnosti u transakcí mezi podniky, přičemž upřednostňovala lhůtu 30 dnů. Pouze několik zúčastněných stran bylo proti myšlence omezení platebních lhůt. Rada zúčastněných stran podpořila možnost poskytnout odbornou přípravu v oblasti správy úvěrů a finanční gramotnosti a zřídit Evropské středisko pro sledování plateb. Z konzultace vyplynulo, že úroky z prodlení a náhrady za opožděné platby jsou vypláceny jen zřídka. Zúčastněné strany se vyslovily pro automatické vyplácení úroků.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Při shromažďování a využívání odborných poznatků Komise využila výsledky stávajících hodnocení a zpráv: hodnocení *ex post* směrnice o opožděných platbách¹⁸, zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění směrnice o opožděných platbách (a podpůrného pracovní dokument útvarů Komise)¹⁹, usnesení Evropského parlamentu o provádění směrnice

¹⁴ Zpětná vazba je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13665-Late-payments-update-of-EU-rules_cs

¹⁵ Panelová diskuse se zástupci malých a středních podniků umožňuje Komisi cíleně získat názory malých a středních podniků a je organizována ve spolupráci s partnery Komise v síti Enterprise Europe Network.

¹⁶ Seznam těchto jednání je uveden v příloze posouzení dopadů.

¹⁷ Rejstřík expertních skupin Komise a dalších podobných subjektů ([europa.eu](https://ec.europa.eu))

¹⁸ <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1>

¹⁹ [COM\(2016\) 534 final](#).

o opožděných platbách²⁰ a stanoviska platformy Fit pro budoucnost ke směrnici o opožděných platbách²¹.

Zohledněny byly také výsledky studií a průzkumů: zpráv o platbách v Evropě²², zpráv o přezkumech výkonnosti malých a středních podniků²³, studií Společného výzkumného střediska o opožděných platbách a podnicích²⁴ a o posouzení ekonomického dopadu rychlejších plateb v transakcích mezi podniky²⁵ a studií Evropské komise o transakcích mezi podniky²⁶ a o „budování kultury odpovědného placení“²⁷.

Komise rovněž zohlednila několik nedávných rozsudků Soudního dvora. Navrhované znění nařízení objasňuje, že paušální náhrada je splatná za fakturu, a nikoli za smlouvu, jak bylo stanoveno v rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-585/20 ze dne 20. října 2022²⁸. Ve stejném rozsudku Soudní dvůr rovněž objasnil, že prohlídka nebo přejímka zboží nebo služeb se zahrne do smlouvy pouze tehdy, pokud povaha zboží nebo služeb takový postup odůvodňuje. Navrhované nařízení rovněž obsahuje rozsudek ve věci C-122/18 ze dne 28. ledna 2020, podle něhož se povinnost uložená členským státům směrnicí týká účinného dodržování platebních lhůt, které stanoví, ze strany jejich orgánů veřejné moci²⁹. Konečně, upřesňuje datum, od kterého přestávají narůstat úroky z prodlení, v souladu s rozhodnutím o předběžné otázce ve věci C-256/15 ze dne 15. prosince 2016³⁰.

• Posouzení dopadů

Výbor pro kontrolu regulace přezkoumal zprávu o posouzení dopadů dne 10. května 2023, přičemž dne 12. května 2023 vydal kladné stanovisko s výhradami³¹. Doporučení výboru byla zohledněna v konečné verzi posouzení dopadů. Posouzení dopadů analyzovalo různé možnosti politiky pro dosažení tří konkrétních cílů. V rámci prvního cíle „**předcházet opožděným platbám**“ se stanovená politická opatření (**možnost politiky 1**) zaměřují na fázi vyjednávání obchodní transakce, protože opožděné platby jsou často důsledkem nepřiměřených nebo nespravedlivých platebních podmínek ve smlouvě. Byly posouzeny různé možnosti maximální lhůty splatnosti u transakcí mezi podniky, včetně maximální doby trvání prohlídky, jejímž cílem je zjistit, zda jsou zboží nebo služby v souladu s požadavky smlouvy. Posuzovala se také možnost rozšířit odbornou přípravu v oblasti správy úvěrů a

²⁰ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_CS.html

²¹ [Final opinion 2021 SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf \(europa.eu\)](#)

²² <https://www.intrum.com/publications/european-payment-report/>

²³ [Přezkum výkonnosti malých a středních podniků \(europa.eu\)](#)

²⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121059>

²⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130205>

²⁶ <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/c8b7391b-9b80-11e8-a408-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-103408786>

²⁷ <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/cb4bc1bd-1467-11ed-8fa0-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

²⁸ Rozsudek ze dne 20. října 2022, BFF Finance Iberia S.A.U. v. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (Úř. věst. C 53, 15.2.2021, s. 19), C-585/20, EU:C:2022:806, body 42 a 53.

²⁹ Rozsudek ze dne 28. ledna 2020, Evropská komise v. Italská republika, C-122/18, EU:C:2020:41, bod 53.

³⁰ Rozsudek ze dne 15. prosince 2016, Drago Nemec v. Republika Slovenija, C-256/15, EU:C:2016:954, bod 59.

³¹ https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SEC_2023_313_1_IMPACT_ASSESSMENT_OPINION_EN_V2_P1_2888389.PDF
https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SWD_2023_313_1_EN_resume_impact_assessment_part1_v3.pdf

finanční gramotnosti pro malé a střední podniky a usnadnit jim přístup k ní jako preventivnímu opatření. V rámci druhého cíle, „**usnadnit včasné platby**“, se stanovená politická opatření (**možnost politiky 2**) zaměřují na boj proti opožděným platbám tím, že zajišťují dodržování pravidel pro platby a dodržování platebních lhůt, a to zavedením povinné platby úroků a náhrad a přezkoumáním výše paušálních náhrad. Posuzovány byly rovněž možnosti týkající se prosazování a součinnosti s postupy zadávání veřejných zakázek. Pokud jde o třetí cíl „**posílit mechanismy nápravy, zajistit spravedlivé platební podmínky a posílit postavení společností**“, stanovená politická opatření (**možnost politiky 3**) se zaměřují na spravedlnost a dostupnost účinných mechanismů nápravy.

Upřednostňovaná možnost: z posouzení vyplývá, že každá z možností má potenciální přínosy, ale nese s sebou i určitá rizika, bude-li provedena samostatně. Upřednostňovaný balíček opatření proto spojuje nejúčinnější dílčí možnosti z možností politiky 1, 2 a 3. Balíček má několik výhod ve srovnání s každou možností politiky zvláště, přičemž do značné míry odstraňuje rizika, která jsou s každou z nich spojena. Omezení lhůt splatnosti, jak je uvedeno v možnosti politiky 1a, bude pravděpodobně mnohem účinnější, pokud bude provázeno silnými donucovacími opatřeními a odrazujícími prostředky proti opožděným platbám, jak je uvedeno v možnosti politiky č. 2a. Odrazující účinek automatické platby úroků a náhrady se zvýší, jestliže se odstraní možnost obejít tato ustanovení sjednáním nespravedlivě dlouhých lhůt splatnosti. Opatření v rámci možnosti politiky č. 3b poskytnou balíčku další podporu. Posouzení dopadů konzervativním způsobem předpokládá, že je reálné snížení počtu opožděných plateb o 35 %, a to sečtením snížení počtu opožděných plateb o 23,4 % u možnosti politiky č. 1, o 17,8 % u možnosti politiky 2 a o 5,5 % u možnosti politiky 3, přičemž se předpokládá, že se jednotlivé možnosti do určité míry překrývají. Z posouzení možnosti týkající se podoby právního aktu vyplývá, že upřednostňovanou podobou je nařízení.

Upřednostňovaný balíček opatření 1a + 2a + 3b
Omezení lhůty splatnosti na 30 dní u transakcí mezi podniky.
Prohlídka nebo přejímka jsou omezeny na 30 dnů (bez výjimky).
Členské státy EU usnadní dostupnost odborné přípravy v oblasti správy úvěrů a finanční gramotnosti, včetně digitálních platebních nástrojů pro malé a střední podniky.
Úroky z prodlení jsou automatické (pojem „nárok“ je odstraněn), je vyjasněn konečný den pro růst úroků.
Paušální náhrada za každou transakci zaplacenou opožděně a zvýšená na 50 EUR s ohledem na inflaci.
Členské státy EU určí orgány odpovědné za prosazování práva, které budou provádět vyšetřování z vlastního podnětu nebo na základě stížností, budou oprávněny udělovat správní sankce a zveřejňovat jména provinilců. Využití digitálních nástrojů pro účinnější prosazování práva.
U veřejných zakázek na stavební práce musí veřejní zadavatelé a zadavatelé kontrolovat, zda byla platba hlavnímu dodavateli dále převedena na přímé subdodavatele.
Členské státy EU zřídí vnitrostátní mediační systém pro řešení sporů v oblasti plateb v obchodních transakcích.
Členské státy EU vyřeší otázku nespravedlivých smluvních podmínek a praktik prostřednictvím svých vnitrostátních právních předpisů

Upřednostňovaný balíček přináší podnikům určité jednorázové náklady. Omezení lhůt splatnosti na 30 dnů a povinné placení úroků přinese jednorázové náklady na úpravu standardních podmínek tak, aby zohlednily maximální lhůty splatnosti (56,1 milionu EUR), a upravené náhrady (243 milionů EUR). Pokud však budou obě možnosti politiky přijaty

společně, lze obě změny provést jednou úpravou (243 milionů EUR). Upřednostňovaný balíček ukládá dlužníkům opakující se náklady na vymáhání automatické platby náhrady (228,3 milionu EUR úroků, 3,23 miliardy EUR náhrad) – což je však přímý přínos pro věřitele – a opakující se náklady na vymáhání přímých regulačních pokut (136,8 milionu EUR). Těmto nákladům je možné se zcela vyhnout, pokud společnosti dodržují pravidla a platí včas. Celkový čistý ekonomický přínos bude pozitivní, protože peněžní toky budou pro podniky předvídatelnější a bude snazší je řídit. Administrativní náklady hlavních dodavatelů v rámci veřejných zakázek na stavební práce spojené s poskytováním dokladů o platbách subdodavatelům činí pro celou EU 2,2 milionu EUR.

Upřednostňovaná možnost bude pro orgány veřejné moci přínosná v několika ohledech. Hlavním přínosem je očekávané celkové snížení počtu opožděných plateb, což znamená méně úpadků a souvisejících nákladů pro veřejné finance. Správní pokuty, které mohou vnitrostátní subjekty odpovědné za prosazování vybírat od společností, které zaplatí pozdě, a které se odhadují až na 136,8 milionu EUR, mohou rovněž pomoci pokrýt náklady těchto subjektů odpovědných za prosazování. Pro orgány veřejné moci by měly také být prospěšné mediační systémy předpokládané v možnosti politiky č. 3b, a to jak přímo (pokud si orgán veřejné moci přeje urovnat spor s dodavatelem), tak nepřímo (prostřednictvím úlevy pro soudní systém).

Orgány veřejné moci budou muset nést určité náklady. Zajištění přístupu ke správě úvěrů a odborné přípravě v oblasti finanční/digitální gramotnosti s sebou nese určité náklady na přizpůsobení v závislosti na tom, jak členské státy svou podporu strukturují, a proto nelze uvést konečný odhad nákladů. Odhadované opakující se náklady na prosazování u automatických plateb kompenzačních úroků a náhrad v transakcích mezi vládou a podniky činí 37,2 milionu EUR, resp. 0,53 miliardy EUR ročně. Těmto nákladům se lze vyhnout včasným placením. Revize standardních smluvních podmínek za účelem zahrnutí nových náhrad předpokládá náklady ve výši 10 EUR na subjekt, stejně jako v případě možnosti politiky č. 2. Členské státy, které nemají zavedeny subjekty odpovědné za prosazování nebo mediační systémy, je budou muset zřídit a provozovat, což EU přinese opakující se náklady na prosazování, které se odhadují na 60–65 milionů EUR ročně (subjekty odpovědné za prosazování) a 10–40 milionů EUR ročně (mediační služby). Ověřování včasného placení subdodavatelům v rámci veřejných zakázek na stavební práce je podle směrnic o veřejných zakázkách ponecháno na uvážení členských států a v tomto případě by případné opakující se náklady na prosazování nevyžadovaly dodatečné zdroje.

Tato iniciativa přispívá k dosažení několika cílů udržitelného rozvoje. Tím, že nepřímo přispěje k hospodářskému růstu, vytvoří lepší podnikatelské prostředí na jednotném trhu (cíl udržitelného rozvoje č. 8). Konzultace se zúčastněnými stranami potvrdily, že opožděné platby jsou hlavní příčinou obav a napětí a podkopávají důvěru v trh. Zvýšení dostupnosti a usnadnění přístupu ke správě úvěrů a finanční gramotnosti zlepšuje kvalitní vzdělávání (cíl udržitelného rozvoje č. 4). Tato revize přispívá k dosažení cíle udržitelného rozvoje č. 9 tím, že zvyšuje spravedlnost, zlepšuje přístup malých a středních podniků k finančním službám, včetně dostupných úvěrů, a usnadňuje jejich začlenění do hodnotových řetězců a trhů. Tato revize je v souladu s cíli klimatické neutrality stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2021/1119 ze dne 30. června 2021.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušování**

Navrhované nařízení zjednoduší situaci díky jednotnému a závaznému přístupu k boji proti opožděným platbám, který se bude vztahovat na společnosti všech velikostí, přičemž pro malé a střední podniky nebude platit žádný výjimečný režim. Všechna opatření byla pojata s ohledem na malé a střední podniky, ale v konečném důsledku z nich budou mít prospěch

podniky všech velikostí. Jelikož jsou však mikropodniky více postiženy opožděnými platbami než ostatní malé a střední podniky, je pravděpodobnější, že se očekávané přínosy projeví v lepší výkonnosti podniků s žádnými až devíti zaměstnanci.

Přínosem zjednodušení bude stanovení přísných a jednotných platebních podmínek, které povedou ke snížení časové náročnosti jednání. Omezení platebních podmínek sníží „faktor strachu“, který zažívají menší účastníci trhu, kteří v současné době při jednání s většími účastníky trhu často přijímají nespravedlivé platební podmínky. Očekává se, že z tohoto ustanovení bude mít přímý prospěch nejméně 30 % malých a středních podniků v EU. Spojení omezení lhůt splatnosti s odrazujícími opatřeními, jako je automatická splatnost úroků a (zvýšené) náhrady, by měla snížit počet opožděně zaplacených faktur a také výrazně snížit náklady spojené s problémy a čas strávený upomínáním opožděných plátců. Počet člověkodnů ročně, které společnost stráví vymáháním opožděných plateb, se odhaduje od pěti dnů v Německu po více než patnáct dnů ve Španělsku³². I za velmi konzervativních předpokladů by se díky zabránění opožděným platbám mohlo v ekonomice EU-27 ušetřit celkem 27,4 milionu člověkohodin ročně, což odpovídá 5 845,4 milionu EUR.

Omezení délky lhůty splatnosti a prohlídky pomůže zvýšit předvídatelnost peněžních toků. Návrh rovněž přerozdělí finanční zátěž a náklady za spravedlivých podmínek, neboť zajistí, aby každá společnost platila za likviditu, kterou potřebuje. Za současného stavu je pro menší společnosti nebo společnosti se slabším postavením na trhu velmi administrativně náročné získat financování za cenu, která zohledňuje jejich míru rizika. Současně poskytují opožděné platby společnostem v méně rizikovém postavení, pro které je snazší a méně nákladné získat financování, bezproblémový obchodní úvěr.

Konečně, návrh usnadní společnostem uplatnění jejich práv tím, že usnadní přístup k účinné nápravě prostřednictvím mediace tam, kde je v současné době jedinou dostupnou a často nákladnější a časově náročnější možností soudní řízení. Mediace by společností umožnila ušetřit 27 milionů EUR ročně na soudních sporech, kterým by se vyhnuly.

- **Dopad na konkurenceschopnost**

Návrh bude mít pravděpodobně pozitivní dopad na konkurenceschopnost v oblasti cen/nákladů a inovací. Díky zvýšenému, stálejšímu a předvídatelnějšímu souhrnnému peněžnímu toku mají společnosti více likvidity, aby mohly investovat do inovací nebo přenést snížení nákladů na spotřebitele. Náklady na financování se snižují, protože banky přímo financují rizika svých vlastních klientů. Navrhovaná iniciativa by rovněž zlepšila předvídatelnost podmínek pro podnikání, což by vedlo k příznivějšímu podnikatelskému prostředí. Očekává se, že z ní budou mít prospěch všichni účastníci trhu, ale že bude mít větší dopad na malé a střední podniky než na velké společnosti. Velké společnosti častěji než malé a střední podniky platí opožděně, proto je pravděpodobnější, že ponesou část nákladů uvedených v upřednostňované možnosti politiky.

Z hlediska mezinárodní konkurenceschopnosti se společnosti, které realizují dovozní nebo vývozní transakce, nutně setkávají s nesouladem v délce platebních lhůt (mezi svými závazky a svými pohledávkami). Společnosti budou muset řídit rizika vyplývající z tohoto nesouladu, například tím, že se se svými mezinárodními partnery dohodnou na právu rozhodném pro smlouvu, jež určí, která strana tato rizika přebírá. Je pak na této straně, aby našla vhodný

³² <https://www.sage.com/en-gb/blog/wp-content/uploads/sites/10/2017/12/Domino-Effect-Late-Payments-Research-Sage.pdf>

způsob financování tohoto nesouladu. Uvedené platí za předpokladu, že rizika, včetně rizika nezaplacení, jsou řešena za tržních podmínek poskytovateli obchodního financování (například prostřednictvím hotovosti předem, akreditivu, otevřených účtů nebo konosamentů³³). Tato řešení financování obchodu výrazně omezují dopad zavedení povinného limitu platebních lhůt.

Odhaduje se, že riziko, že by si společnosti v mezinárodních transakcích systematicky vybíraly dlouhé platební lhůty podle právních předpisů zemí mimo EU, aby se podbízely cenám společností, které trvají na pravidlech EU, je rovněž omezené. Řada partnerských zemí EU, jako například Kanada, USA, Turecko a Spojené království, již zavedla právní předpisy týkající se opožděných plateb. Tento scénář se v EU zcela nenaplnil, protože některé země, jako například Nizozemsko, zavedly přísnější právní předpisy týkající se plateb než jiné země.

- **Zohlednění vývoje informačních a komunikačních technologií**

Směrnice o opožděných platbách vstoupila v platnost ve světě, který byl podstatně méně digitální. Za deset let své existence měla digitalizace zásadní dopad na všechny aspekty společnosti, včetně způsobu řízení podniků, a změnila způsob, jakým společnosti komunikují nebo prodávají své výrobky a služby. Opatření tohoto návrhu zapadají do tohoto současného rámce, a jsou proto „standardně digitalizovaná“.

Digitální nástroje a řešení hrají v některých navrhovaných opatřeních významnou roli a ovlivní jejich proveditelnost a nákladovou efektivitu. Platí to pro povinnost určit orgány odpovědné za prosazování pravidel pro platby. Členské státy se rovněž vyzývají, aby motivovaly malé a střední podniky k používání digitálních nástrojů s cílem dostávat platby včas; tyto nástroje jim zároveň usnadní přístup k odborné přípravě v oblasti finanční gramotnosti a správy úvěrů, včetně odborné přípravy týkající se toho, jak používat digitální platební nástroje.

- **Základní práva**

Návrh podpoří provádění článku 16 Listiny základních práv týkajícího se svobody podnikání. Včasné platby zvyšují důvěru v trh a podporují podnikání.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Očekává se, že návrh bude mít určitý dopad na rozpočet členských států. Tento dopad je popsán v příslušné části posouzení dopadů.

Neočekává se, že by návrh jakkoli ovlivnil rozpočet EU. Stávající Středisko EU pro sledování plateb EU³⁴ by mohlo podpořit sledování návrhu s využitím stávajících zdrojů.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Úspěšnost iniciativy se bude měřit na základě dosažení těchto cílů:

³³ <https://www.trade.gov/methods-payment>

³⁴ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/late-payment-directive/eu-payment-observatory_en#:~:text=The%20EU%20Observatory%20of%20Payments,commercial%20transactions%20in%20the%20EU.

- snížení podílu podniků, které uvádějí jako problém opožděné platby, o 35 % (pokrok bude měřen na základě referenční hodnoty z průzkumu z roku 2022 o přístupu podniků k financování, a to za všechny podniky: cílová hodnota je 28 %, přičemž výchozí hodnota je 43 %),
- snížení podílu podniků v jednotlivých kategoriích velikosti, které uvádějí jako problém opožděné platby, o 35 % (pokrok bude měřen oproti výchozím hodnotám z průzkumu z roku 2022 o přístupu podniků k financování pro jednotlivé kategorie velikostí) (cíl je 26 až 31 %, z výchozích 40 až 47 %).

Komise bude sledovat a vyhodnocovat dopady možností politiky v oblasti opožděných plateb čtyři roky po vstupu navrhovaného nařízení v platnost. Uplatňování pravidel EU a jejich dopad by mohly sledovat výroční zprávy vypracovávané členskými státy z jejich vlastní iniciativy, doplněné zprávami soukromého sektoru vypracovanými třetími stranami. Tyto zprávy obvykle obsahují podrobné údaje o provádění plateb při transakcích mezi podniky v členských státech a o dodržování pravidel EU, jakož i o činnosti donucovacích orgánů, například pokud jde o počet obdržených stížností a počet zahájených vyšetřování. Výroční zprávy by měly být projednány Komisí a příslušnými vnitrostátními orgány. Podporu by v případě potřeby mohlo poskytnout i stávající Středisko EU pro sledování plateb, a to formou tematických zpráv.

Více informací, včetně neúplného seznamu možných ukazatelů pro sledování, je uvedeno v příloze 24 posouzení dopadů.

• **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Článek 1 (Oblast působnosti) potvrzuje stávající oblast působnosti a upřesňuje, že nařízení se nebude vztahovat na platby za transakce se spotřebiteli, platby představující náhradu škody, platby v souvislosti s dluhy, které jsou předmětem úpadkového řízení, včetně řízení, jejichž cílem je restrukturalizace dluhu. Stávající směrnice o opožděných platbách všechny tyto výjimky uvádí, avšak nové znění je zpřehledňuje tím, že je všechny shrnuje v článku 1.

Článek 2 (Definice) zachovává většinu definic stávající směrnice a přidává nové definice „přejímky nebo prohlídky“, „dlužníka“ a „věřitele“.

Článek 3 (Lhůty splatnosti) je přísnější než články 3 a 4 stávající směrnice, neboť omezuje lhůtu splatnosti a dobu trvání přejímky nebo prohlídky na maximálně 30 dnů a odstraňuje všechny zmínky o pojmu hrubě nespravedlivých praktik a ustanovení.

Výjimky pro maximální lhůtu splatnosti 60 dnů pro veřejné subjekty poskytující zdravotní péči a orgány veřejné moci vykonávající hospodářské činnosti, jak jsou stanoveny v čl. 4 odst. 4 písm. a) a b) stávající směrnice, se ruší.

Článek vysvětluje, že ustanovení tohoto nařízení nemají vliv na kratší lhůty, které mohou být stanoveny ve vnitrostátním právu.

Článek 4 (Platby subdodavatelům při zadávání veřejných zakázek) je novým ustanovením, které má podpořit, aby se platby v rámci zakázek na stavební práce přenášely v dodavatelském řetězci tak, že hlavní dodavatel musí prokázat, že bylo zapláceno přímým subdodavatelům.

Článek 5 (Úroky z prodlení) je novým ustanovením. Vychází z ustanovení článků 3 a 4 stávající směrnice a objasňuje, že úroky z prodlení jsou splatné automaticky, jsou-li splněny nezbytné podmínky. Rovněž vyžaduje, aby dlužník poskytl věřiteli všechny informace, které

potřebuje k tomu, aby mohl přijmout fakturu. Tento nový článek 5 rovněž objasňuje, že úroky z prodlení narůstají až do zaplacení jistiny, což je v souladu s judikaturou.

Článek 6 (Sazba úroku z prodlení) je nový. Sjednocuje sazbu úroků z prodlení.

Článek 7 (Splátkové kalendáře) zohledňuje to, co je uvedeno v článku 5 stávající směrnice.

Článek 8 (Náhrada nákladů spojených s vymáháním) odpovídá článku 6 stávající směrnice. Přizpůsobuje paušální částku náhrady inflaci a objasňuje, že tato paušální částka je splatná za každou jednotlivou transakci, která byla zaplacená opožděně.

Článek 9 (Neplatné smluvní podmínky a praxe) je nový. Nahrazuje článek 7 stávající směrnice. Odstraňuje pojem „hrubě nespravedlivý“ a uvádí seznam postupů, které jsou podle nařízení neplatné.

Článek 10 (Výhrada vlastnictví) odpovídá článku 9 stávající směrnice.

Článek 11 (Transparentnost) odpovídá článku 8 stávající směrnice.

Článek 12 (Vymáhání nesporných pohledávek) odpovídá článku 10 stávající směrnice.

Článek 13 (Donucovací orgány) je nový. Uvádí, že členské státy jsou povinny určit vnitrostátní orgány odpovědné za prosazování nařízení, které mají spolupracovat s Komisí a s dalšími příslušnými vnitrostátními donucovacími orgány.

Článek 14 (Pravomoci donucovacích orgánů) je nový. Uvádí pravomoci, které musí mít donucovací orgány, aby zajistily prosazování nařízení.

Článek 15 (Stížnosti a důvěrnost) je nový. Stanoví podmínky, za nichž si věřitelé a sdružení věřitelů mohou stěžovat na opožděné platby, jakož i povinnosti donucovacích orgánů v souvislosti s těmito stížnostmi.

Článek 16 (Alternativní řešení sporů) je nový. Podporuje dobrovolné využívání účinných a nezávislých mechanismů alternativního řešení sporů za účelem rychlejšího urovnání sporů mezi věřiteli a dlužníky, aniž by došlo k poškození jejich obchodních vztahů.

Článek 17 (Digitální nástroje, správa úvěrů a odborná příprava v oblasti finanční gramotnosti) je nový. Jeho cílem je zajistit využívání digitálních nástrojů pro prosazování nařízení a podporu nástrojů pro správu úvěrů a odbornou přípravu v oblasti finanční gramotnosti pro malé a střední podniky, aby se snížilo množství opožděných plateb.

Článek 18 (Zpráva) odpovídá článku 11 stávající směrnice a stanoví, že Komise má podat zprávu o provádění nařízení, a to čtyři roky po jeho vstupu v platnost.

Článek 19 (Zrušení) je obdobou článku 13 stávající směrnice, upraveného do podoby nařízení.

Článek 20 (Vstup v platnost a uplatňování) je obdobou článku 14 stávající směrnice, upraveného do podoby nařízení.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Většina zboží a služeb je v rámci vnitřního trhu dodávána hospodářskými subjekty jiným hospodářským subjektům a orgánům veřejné moci na základě odložených plateb, kdy dodavatel poskytne zákazníkovi čas na zaplacení faktury, jak bylo mezi stranami dohodnuto, jak je uvedeno na faktuře dodavatelů nebo jak je stanoveno zákonem.
- (2) Mnohé platby v obchodních transakcích mezi hospodářskými subjekty navzájem nebo mezi hospodářskými subjekty a orgány veřejné moci se uskutečňují později, než jak bylo dohodnuto ve smlouvě nebo stanoveno ve všeobecných obchodních podmínkách či zákonem.
- (3) Opožděné platby přímo ovlivňují likviditu a předvídatelnost peněžních toků, čímž zvyšují potřeby provozního kapitálu a ohrožují přístup společnosti k externímu financování. Ovlivňuje to konkurenceschopnost, snižuje produktivitu, vede k propouštění, zvyšuje pravděpodobnost platební neschopnosti a úpadku a je to zásadní překážkou růstu. Škodlivé účinky opožděných plateb se šíří dodavatelskými řetězci, protože opoždění plateb se často přenáší na dodavatele. Malé a střední podniky, které jsou na pravidelných a předvídatelných tocích peněz závislé, jsou těmito negativními důsledky silně postiženy. Opožděné platby tak představují pro hospodářství Unie problém, protože mají negativní hospodářské a sociální důsledky.
- (4) Ačkoli soudní vymáhání pohledávek souvisejících s opožděnými platbami již usnadňují nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004², (ES) č.

¹ Úř. věst. C , , s. .

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 15).

1896/2006³, (ES) č. 861/2007⁴ a (EU) č. 1215/2012⁵, je v zájmu odrazování od opožděných plateb v obchodních transakcích nezbytné stanovit doplňující ustanovení.

- (5) Podnikům by mělo být umožněno obchodovat v rámci celého vnitřního trhu za podmínek, které zajišťují, že přeshraniční operace nemají za následek vyšší rizika než v případě tuzemského prodeje. Jsou-li tuzemské a přeshraniční operace prováděny podle značně odlišných pravidel, může dojít k narušení hospodářské soutěže.
- (6) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU⁶ o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích. V roce 2019 Evropský parlament zjistil několik nedostatků této směrnice. Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky⁷ vyzvala k zajištění prostředí bez opožděných plateb pro malé a střední podniky a k posílení prosazování směrnice 2011/7/EU. V roce 2021 upozornila platforma Fit pro budoucnost ve svém stanovisku na kritické problémy při provádění této směrnice. Hlavní nedostatky zjištěné v těchto iniciativách se týkají: nejednoznačných ustanovení o „hrubě nespravedlivých“ lhůtách splatnosti při transakcích mezi podniky, nespravedlivých platebních praktikách a lhůtách pro přejímku a prohlídku; paušální náhrady; asymetrie pravidel pro platební podmínky u transakcí mezi vládou a podniky a mezi podniky navzájem; neexistence maximální platební lhůty pro obchodní transakce v rámci transakcí mezi podniky; nedostatečné kontroly dodržování a prosazování předpisů; neexistence nástrojů pro boj s informační asymetrií a také nástrojů pro věřitele, které jim umožňují podniknout kroky proti dlužníkům, a nedostatku součinnosti s rámcem pro zadávání veřejných zakázek.
- (7) Za účelem odstranění těchto nedostatků by měla být směrnice 2011/7/EU nahrazena.
- (8) Měla by být přijata ustanovení, která by zabránila opožděným platbám v obchodních transakcích spočívajících v dodávkách zboží nebo poskytování služeb za úplatu, a to bez ohledu na to, zda jsou prováděny mezi podniky nebo mezi podniky a veřejnými zadavateli / zadavateli, pokud jsou tito veřejní zadavatelé / zadavatelé dlužníky, vzhledem k tomu, že tito veřejní zadavatelé / zadavatelé provádějí značný objem plateb podnikům.
- (9) Veřejné zakázky na stavební práce a stavební a inženýrské práce mají velmi často příliš dlouhé platební lhůty a prodlení. Proto by se toto nařízení mělo vztahovat i na tyto činnosti.
- (10) Z oblasti působnosti tohoto nařízení by měly být vyloučeny transakce se spotřebiteli, platby představující náhradu škody, včetně plateb od pojišťoven, a platební povinnosti, které lze zrušit, odložit nebo se jich vzdát v rámci insolvenčního řízení nebo

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (Úř. věst. L 399, 30.12.2006, s. 1).

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích (Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 1).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (Úř. věst. L 48, 23.2.2011, s. 1).

⁷ COM(2020) 103 final.

restrukturalizačního řízení nebo v souvislosti s nimi, včetně řízení o preventivní restrukturalizaci podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023⁸.

- (11) Opožděná platba představuje porušení smlouvy, které je pro dlužníky finančně přitažlivé díky nízkým nebo žádným úrokům z prodlení nebo pomalému řízení k dosažení nápravy. Je nezbytné tento trend změnit a od opožděných plateb odrazovat, a proto je nezbytná rozhodná změna ve prospěch kultury včasné platby včetně ustanovení, že vyloučení nároku na účtování úroků je neplatné. Smluvní lhůty splatnosti by proto měly být omezeny na 30 kalendářních dnů, a to jak u transakcí mezi podniky, tak u transakcí mezi vládou a podniky, kde je dlužníkem orgán veřejné moci.
- (12) Přejímky nebo prohlídky za účelem zjištění shody dodaného zboží nebo poskytnutých služeb s požadavky smlouvy, jakož i ověřování správnosti a shody faktury, se často používají k záměrnému prodloužení lhůty splatnosti. Jejich zahrnutí do smlouvy by proto mělo být objektivně odůvodněno zvláštní povahou dané smlouvy nebo některými jejími vlastnostmi⁹. Proto by mělo být možné stanovit tento postup prohlídky nebo přejímky ve smlouvě pouze tehdy, pokud je to vzhledem ke zvláštní povaze zboží nebo služeb nezbytné. Aby se předešlo tomu, že se postup přejímky nebo prohlídky využije k prodloužení lhůty splatnosti, měly by být ve smlouvě jasné popsány podrobnosti tohoto postupu, včetně doby jeho trvání. Za stejným účelem by měl dlužník zahájit postup prohlídky nebo přejímky ihned poté, co od věřitele obdrží zboží a/nebo služby, které jsou předmětem obchodní transakce, bez ohledu na to, zda věřitel vystavil fakturu nebo rovnocennou žádost o platbu. Aby nebylo ohroženo dosažení cílů tohoto nařízení, je vhodné stanovit maximální dobu trvání postupu přejímky nebo prohlídky.
- (13) Toto nařízení by nemělo mít vliv na kratší lhůty, které mohou být stanoveny ve vnitrostátním právu a které jsou pro věřitele příznivější.
- (14) Při zlepšení provádění plateb mohou hrát významnou roli veřejné zakázky. Proto by měla být zavedena větší součinnost mezi politikami a pravidly pro zadávání veřejných zakázek a cíli včasných plateb. Zejména v případě veřejných stavebních prací často hlavní dodavatel neplatí subdodavatelům včas, a to i v případě, že jim zadavatelé nebo veřejní zadavatelé již uhradili smluvní platby, což může mít v dodavatelském řetězci za následek škodlivý dominový efekt. Je proto vhodné, aby dodavatelé poskytovali veřejným zadavatelům a zadavatelům důkazy o platbách svým přímým subdodavatelům.
- (15) V zájmu jednotnosti právních předpisů Unie by se pro účely tohoto nařízení měla použít definice „veřejných zadavatelů“ a „zadavatelů“ ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU¹⁰, 2014/24/EU¹¹, 2014/25/EU¹² a 2009/81/ES¹³.

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 18).

⁹ Rozsudek ze dne 20. října 2022, BFF Finance Iberia S.A.U. v. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (Úř. věst. C 53, 15.2.2021, s. 19), C-585/20, EU:C:2022:806, bod 53.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1).

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

- (16) Výpočet úroku z prodlení by se měl provádět denně jako výpočet jednoduchého úroku. Úrok z prodlení je příslušenstvím dlužné částky. Dlužník se pak považuje za osobu, u níž zanikly její závazky až poté, co věřitel obdrží úhradu dlužné částky včetně příslušných úroků a paušální náhrady. Výše úroku z prodlení by měla narůstat až do zaplacení dlužné částky věřiteli.
- (17) Věřitel by neměl mít možnost vzdát se svého práva na úroky z prodlení, neboť úroky z prodlení mají dvojí funkci: vyrovnat část škody, která věřiteli vznikla v důsledku prodlení, a sankcionovat dlužníka za porušení smlouvy. Aby se usnadnilo získání úroků a odškodnění v případě opožděné platby věřitelem, mělo by být právo věřitele na jejich získání automatické, s výjimkou případů, kdy opoždění platby nebylo způsobeno zaviněním dlužníka.
- (18) K odrazení od opožděných plateb je nezbytné, aby věřitelé získali spravedlivou náhradu nákladů spojených s vymáháním, které jim vznikly v důsledku opožděné platby. Tyto náklady by měly zahrnovat náklady spojené s vymáháním administrativních nákladů a náhradu za interní náklady vzniklé v důsledku opožděné platby a měly by být kumulovány s úroky z prodlení za každou jednotlivou obchodní transakci, která byla zaplacená opožděně, jak určil Soudní dvůr¹⁴. O pevné minimální částce náhrady nákladů spojených s vymáháním by se mělo rozhodovat, aniž jsou dotčeny vnitrostátní předpisy, podle nichž může soud věřiteli přiznat jakoukoli další náhradu škody, která souvisí s opožděnou platbou dlužníka.
- (19) Mělo by být možné provádět splátkové platby. Každá jednotlivá splátka by však měla být placena za dohodnutých podmínek a měla by se na ni vztahovat pravidla pro opožděné platby stanovená tímto nařízením.
- (20) Kromě pevné částky na krytí interních nákladů spojených s vymáháním by měl mít věřitel rovněž nárok na přiměřenou náhradu zbývajících nákladů spojených s vymáháním, které mu vznikly kvůli opožděné platbě dlužníka. K těmto nákladům by měly zejména patřit náklady vzniklé věřiteli pověřením advokáta nebo využitím služeb společnosti vymáhající pohledávky.
- (21) Je třeba zabránit zneužití smluvní volnosti v neprospěch věřitele. V důsledku toho, pokud smluvní ustanovení či praxe týkající se dne nebo platební lhůty, platba nebo sazba úroku z prodlení, náhrada nákladů spojených s vymáháním, prodloužení doby trvání postupu prohlídky nebo přejímky nebo záměrné odkládání či bránění odeslání faktury nejsou v souladu s tímto nařízením, měly by být neplatné.
- (22) Aby se zvýšilo úsilí o předcházení zneužívání smluvní svobody na úkor věřitelů, organizace oficiálně zastupující věřitele nebo organizace, jež na zastupování podniků mají oprávněný zájem, by měly mít možnost podat podnět k zahájení řízení před vnitrostátními soudy nebo správními orgány s cílem zabránit opožděným platbám.

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243).

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnice 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76).

¹⁴ Rozsudek ze dne 20. října 2022, BFF Finance Iberia S.A.U. v. Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León, C-585/20, ECLI:EU:C:2022:806.

- (23) Aby byla zaručena plná úhrada splatné částky, je důležité zajistit, že si prodávající ponechá vlastnické právo ke zboží až do jeho úplného zaplacení, je-li výhrada vlastnictví mezi kupujícím a prodávajícím výslovně dohodnuta před dodáním zboží.
- (24) Pro zajištění správného uplatňování tohoto nařízení je důležité zajistit transparentnost práv a povinností stanovených tímto nařízením. Aby bylo zajištěno, že se použijí správné úrokové sazby, je důležité, aby je členské státy a Komise zveřejnily.
- (25) Sankce za opožděné platby mohou být odrazující pouze tehdy, jsou-li doprovázeny postupy pro dosažení nápravy, které jsou z pohledu věřitele rychlé a účinné. Všem věřitelům usazeným v Unii by proto měly být k dispozici postupy pro účelné vymáhání nesporných pohledávek.
- (26) Za účelem usnadnění a zajištění dodržování tohoto nařízení by členské státy měly určit orgány odpovědné za jeho prosazování, které plní své povinnosti a úkoly objektivním a spravedlivým způsobem a zajišťují rovné zacházení se soukromými podniky a orgány veřejné moci. Tyto donucovací orgány by měly provádět vyšetřování z vlastní iniciativy, jednat na základě stížností a měly by být mimo jiné oprávněny ukládat sankce a svá rozhodnutí pravidelně zveřejňovat. Kromě toho by členské státy měly v zájmu účinnějšího vymáhání v co největší míře využívat digitální nástroje.
- (27) Aby se zajistily snadné a dostupné opravné prostředky, měly by členské státy při řešení platebních sporů v obchodních transakcích podporovat dobrovolné využívání účinných a nezávislých mechanismů alternativního řešení sporů.
- (28) Faktury zakládají platební závazek a jsou důležitými doklady v hodnotovém řetězci transakcí pro dodávku zboží a poskytnutí služeb, mimo jiné pro určení dne splatnosti. Je důležité podporovat systémy, které poskytují právní jistotu, pokud jde o přesné datum obdržení faktur dlužníky, a to i v oblasti elektronických faktur, kde by příjem faktur mohl vytvářet elektronické důkazy, a která se částečně řídí ustanoveními o fakturaci obsaženými ve směrnici Rady 2006/112/ES¹⁵ a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/55/ES¹⁶.
- (29) Účinný přístup podniků, zejména malých a středních, k odborné přípravě v oblasti řízení úvěrů a finanční gramotnosti může mít významný dopad na snížení opožděných plateb, udržení optimálních peněžních toků, snížení úvěrového rizika a zvýšení potenciálu růstu. Malé a střední podniky však často nemají kapacitu do této odborné přípravy investovat, přičemž odborná příprava a školicí materiály zaměřené na prohlubování znalostí malých a středních podniků o správu úvěrů a faktur jsou v současné době k dispozici jen ve velmi omezené míře. Je proto vhodné stanovit, že členské státy musí zajistit, aby pro malé a střední podniky byla dostupná a přístupná odborná příprava v oblasti řízení úvěrů a finanční gramotnosti, včetně používání digitálních nástrojů pro včasné platby.
- (30) Některá ustanovení tohoto nařízení souvisejí s ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633¹⁷. Vztah mezi směrnicemi 2011/7/EU a (EU) 2019/633 je vysvětlen v 17. a 18. bodě odůvodnění a v čl. 3 odst. 1 směrnice (EU)

¹⁵ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1).

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU ze dne 16. dubna 2014 o elektronické fakturaci při zadávání veřejných zakázek (Úř. věst. L 133, 6.5.2014, s. 1).

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (Úř. věst. L 111, 25.4.2019, s. 59).

2019/633. Protože toto nařízení nahrazuje směrnicí 2011/7/EU, neměla by jím být dotčena pravidla stanovená ve směrnici (EU) 2019/633, včetně ustanovení, která se vztahují na platby prováděné v rámci školního projektu¹⁸, dohod o sdílení hodnoty¹⁹ a některých plateb za prodej hroznů, moštu a sudového vína v odvětví vína²⁰, s výjimkou lhůt pro maximální doby splatnosti týkající se dodávek zemědělských a potravinářských produktů, které nepodléhají rychlé zkáze. Toto nařízení však nebrání členským státům, aby zavedly nebo zachovaly v odvětví zemědělství a potravinářství vnitrostátní předpisy, které stanoví přísnější platební podmínky nebo jiný výpočet lhůt splatnosti, *dies a quo* a postupy prohlídky a přejímky pro dodavatele zemědělských a potravinářských produktů, které jsou pro věřitele výhodnější.

- (31) Cíli tohoto nařízení jsou boj proti opožděným platbám v obchodních transakcích s cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu, a tím podpořit konkurenceschopnost podniků, a zejména malých a středních podniků. Těchto cílů nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, protože uplatňování vnitrostátních řešení by pravděpodobně vedlo k neexistenci jednotných pravidel, roztržitému jednotnému trhu a vyšším nákladům pro společnosti obchodující přes hranice. Těchto cílů lze proto lépe dosáhnout na úrovni Unie. Unie proto může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.
- (32) Aby měly všechny příslušné subjekty dostatek času na zavedení opatření potřebných k dosažení souladu s tímto nařízením, mělo by být jeho uplatňování odloženo. V zájmu zajištění lepší ochrany věřitelů se však na obchodní transakce, které mají být uhrazeny po dni vstupu tohoto nařízení v platnost, vztahují jeho ustanovení, i když byla příslušná smlouva podepsána před datem jeho použitelnosti,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1 **Oblast působnosti**

1. Toto nařízení se vztahuje na platby prováděné v rámci transakcí mezi podniky nebo mezi podniky a orgány veřejné moci, kde je orgán veřejné moci dlužníkem, které vedou k dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu (dále jen „obchodní transakce“).
2. Dodání zboží nebo poskytnutí služeb uvedených v odstavci 1 zahrnuje plánování a provádění veřejných stavebních prací, výstavbu a stavebněinženýrských prací.
3. Toto nařízení se nevztahuje na žádnou z těchto plateb:
 - a) platby za transakce se spotřebiteli;

¹⁸ Článek 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

¹⁹ Článek 172a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

²⁰ Článek 147a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

- b) platby představující náhradu škody, včetně plateb od pojišťoven;
 - c) platby vyplývající ze závazků, které mohou být zrušeny, odloženy nebo prominuty v rámci insolvenčního řízení nebo restrukturalizačního řízení nebo v souvislosti s nimi, včetně řízení o preventivní restrukturalizaci podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023²¹.
4. S výjimkou čl. 3 odst. 1 nejsou tímto nařízením dotčena ustanovení směrnice (EU) 2019/633.

Článek 2 **Definice**

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „podnikem“ jakákoli organizace bez ohledu na její formu a způsob financování, která samostatně vykonává hospodářskou nebo odbornou činnost;
- 2) „orgánem veřejné moci“ jakýkoliv veřejný zadavatel, jak je definován v čl. 6 odst. 1 směrnice 2014/23/EU, čl. 2 odst. 1 bodě 1 směrnice 2014/24/EU nebo čl. 3 odst. 1 směrnice 2014/25/EU;
- 3) „opožděnou platbou“ platba, která nebyla provedena ve smluvní nebo zákonné lhůtě splatnosti stanovené v článku 3;
- 4) „splatnou částkou“ částka, která měla být splacena ve smluvní nebo zákonné lhůtě splatnosti, jak je stanoveno v článku 3, včetně příslušných daní, cel, dávek či poplatků uvedených na faktuře nebo v jiném rovnocenném dokumentu vyzývajícím k provedení platby;
- 5) „exekucním titulem“ jakékoli rozhodnutí, rozsudek, příkaz nebo platební rozkaz vydaný soudem nebo jiným příslušným orgánem, soukromoprávní listina nebo jakýkoli jiný vydaný dokument, včetně těch, které jsou předběžně vykonatelné, ať již k okamžité úhradě, nebo platbě na splátky, který umožňuje věřiteli uplatnit svou pohledávku vůči dlužníkovi prostřednictvím výkonu rozhodnutí;
- 6) „výhradou vlastnictví“ smluvní ujednání, na jehož základě si prodávající ponechává vlastnické právo ke zboží až do úplného zaplacení kupní ceny;
- 7) „přejímkou nebo prohlídkou“ postup, kterým se zjišťuje shoda dodaného zboží nebo poskytnutých služeb s požadavky smlouvy;
- 8) „dlužníkem“ fyzická nebo právnická osoba nebo orgán veřejné moci, jež dluží platbu za dodané zboží nebo poskytnutou službu;
- 9) „věřitelem“ fyzická nebo právnická osoba nebo orgán veřejné správy, jež dodaly dlužníkovi zboží nebo mu poskytly služby.

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 18).

Článek 3

Lhůty splatnosti

1. V obchodních transakcích nepřekročí lhůta splatnosti 30 kalendářních dnů ode dne obdržení faktury nebo rovnocenné žádosti o platbu dlužníkem, pokud dlužník obdržel zboží nebo služby. Tato lhůta se vztahuje jak na transakce mezi podniky, tak mezi orgány veřejné moci a podniky. Stejná platební lhůta se vztahuje rovněž na pravidelné a nepravidelné dodávky zemědělských a potravinářských produktů, které nepodléhají zkáze dle čl. 3 odst. 1 písm. a) bodu i) druhé odrážky a čl. 3 odst. 1 písm. a) bodu ii) druhé odrážky směrnice (EU) 2019/633, pokud členské státy nestanoví pro tyto produkty kratší platební lhůtu.
2. Přejímka a prohlídka mohou být ve vnitrostátním právu výjimečně stanoveny pouze tehdy, je-li to nezbytně nutné vzhledem ke zvláštní povaze zboží nebo služeb. V tomto případě musí být ve smlouvě popsány podrobnosti přejímky nebo prohlídky, včetně doby jejich trvání.
3. Pokud smlouva stanoví přejímku nebo prohlídku v souladu s odstavcem 2, maximální doba jejich trvání nepřekročí 30 kalendářních dnů ode dne přijetí zboží nebo služeb dlužníkem, a to i v případě, že toto zboží nebo služby byly dodány před vystavením faktury nebo rovnocenné žádosti o platbu. V tomto případě dlužník zahájí přejímku nebo prohlídku ihned poté, co od věřitele obdrží zboží a/nebo služby, které jsou předmětem obchodní transakce. Lhůta splatnosti nepřekročí 30 kalendářních dnů od uskutečnění této přejímky nebo prohlídky.
4. Lhůta splatnosti stanovená v odstavci 1 je maximální lhůtou splatnosti a není jí dotčena kratší lhůta, kterou mohou stanovit vnitrostátní právní předpisy.

Článek 4

Platby subdodavatelům při zadávání veřejných zakázek

1. U veřejných zakázek na stavební práce, které spadají do oblasti působnosti směrnic Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU a 2009/81/ES²², dodavatelé podají veřejným zadavatelům nebo zadavatelům ve smyslu těchto směrnic důkaz, že v příslušných případech zaplatili svým přímým subdodavatelům podílejícím se na plnění zakázky, a to ve lhůtách a za podmínek stanovených v tomto nařízení. Tento důkaz může mít podobu písemného prohlášení dodavatele, přičemž dodavatel jej předloží veřejnému zadavateli před každou žádostí o platbu nebo nejpozději spolu s ní.
2. Pokud veřejný zadavatel nebo zadavatel neobdrží důkazy podle odstavce 1 nebo má informace o opožděné platbě hlavního dodavatele jeho přímým subdodavatelům, oznámí veřejný zadavatel nebo zadavatel tuto skutečnost neprodleně donucovacímu orgánu svého členského státu.

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES.

Článek 5

Úrok z prodlení

1. V případě opožděné platby je dlužník povinen zaplatit úrok z prodlení, s výjimkou případů, kdy není za prodlení s platbou odpovědný.
2. Úrok z prodlení je dlužník povinen zaplatit věřiteli automaticky, aniž by věřitel musel zasílat upomínku, pokud jsou splněny následující podmínky:
 - a) věřitel splnil své smluvní povinnosti a povinnosti stanovené zákonem;
 - b) dlužník obdržel fakturu nebo rovnocennou žádost o platbu;
 - c) věřitel neobdržel dlužnou částku uvedenou na faktuře nebo rovnocenné žádosti o platbu ve smluvní nebo zákonné lhůtě splatnosti stanovené v článku 3.
3. Věřitel se svého práva na úrok z prodlení nemůže vzdát.
4. Datum obdržení faktury nebo rovnocenného dokumentu vyzývajícího k zaplacení není předmětem smluvního ujednání mezi dlužníkem a věřitelem.
5. Dlužník poskytne věřiteli veškeré relevantní informace, aby zajistil, že věřitelova faktura nebo rovnocenná žádost o platbu bude přijata a zpracována dlužníkem ihned po jejím obdržení.
6. Jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavci 2, začnou úroky z prodlení narůstat od poslední z následujících událostí:
 - a) dlužník obdrží fakturu nebo jinou rovnocennou žádost o platbu,
 - b) dlužník přijme zboží nebo služby.
7. Úrok z prodlení narůstá až do zaplacení dlužné částky.

Článek 6

Sazba úroku z prodlení

1. Úrok z prodlení se rovná referenční sazbě zvýšené o osm procentních bodů.
2. Členské státy, jejichž měnou je euro, zajistí, aby referenční sazba odpovídala jedné z následujících hodnot:
 - a) úroková sazba uplatňovaná Evropskou centrální bankou na její hlavní refinanční operace;
 - b) marginální úroková sazba vyplývající z výběrového řízení s proměnlivou úrokovou sazbou pro poslední hlavní refinanční operace Evropské centrální banky.
3. V případě členských států, jejichž měnou není euro, je referenční sazba sazbou stanovenou jejich národní centrální bankou.
4. Referenční sazbou pro první pololetí dotčeného roku je sazba, která je určitelná k 1. lednu uvedeného roku. Referenční sazbou pro druhé pololetí dotčeného roku je sazba, která je určitelná k 1. červenci uvedeného roku.

Článek 7

Splátkové kalendáře

Pokud je platba prováděna na základě splátkových kalendářů a některá ze splátek není uhrazena do dohodnutého data, vypočítá se úrok z prodlení podle článku 5 z částky, která je v prodlení. Náhrada bude vyplacena v souladu s článkem 8.

Článek 8

Náhrada nákladů spojených s vymáháním

1. Pokud se úrok z prodlení stane splatným v souladu s článkem 5, je dlužník automaticky povinen uhradit věřiteli paušální náhradu nákladů spojených s vymáháním, která činí pevnou částku 50 EUR za každou jednotlivou obchodní transakci.
2. Paušální náhradu uvedenou v odstavci 1 je dlužník povinen zaplatit věřiteli jako náhradu jeho vlastních nákladů spojených s vymáháním pohledávky bez nutnosti upomínky.
3. Věřitel se svého práva na paušální náhradu stanovenou v odstavci 1 nemůže vzdát.
4. Kromě paušální náhrady uvedené v odstavci 1 má věřitel nárok obdržet od dlužníka přiměřenou náhradu za veškeré náklady spojené s vymáháním, které tuto paušální náhradu přesahují a které mu vznikly v souvislosti s opožděnou platbou dlužníka.
5. Tento článek se použije, aniž jsou dotčena práva věřitele na jakoukoli jinou náhradu.

Článek 9

Neplatné smluvní podmínky a praxe

1. Následující smluvní podmínky a praxe jsou neplatné:
 - a) stanovení lhůty splatnosti v rozporu s článkem 3;
 - b) vyloučení nebo omezení práva věřitele na úrok z prodlení podle článku 5 nebo práva na náhradu nákladů spojených s vymáháním podle článku 8;
 - c) prodloužení doby trvání prohlídky nebo přejímky nad rámec lhůty stanovené v čl. 3 odst. 3;
 - d) záměrné zdržování nebo bránění odeslání faktury.
2. Členské státy zajistí, aby existovaly přiměřené a účinné prostředky k ukončení smluvních podmínek a praxe, které jsou uvedeny v odstavci 1.
3. Prostředky uvedené v odstavci 2 zahrnují možnost, aby organizace úředně uznaná jako zástupce věřitelů nebo organizace s oprávněným zájmem na zastupování podniků podala žalobu u soudu nebo u příslušných správních orgánů.

Článek 10

Výhrada vlastnictví

Věřitel si ponechá vlastnické právo ke zboží až do jeho úplného zaplacení, je-li výhrada vlastnictví mezi dlužníkem a věřitelem výslovně dohodnuta před dodáním zboží.

Článek 11

Transparentnost

1. Členské státy zajistí transparentnost, pokud jde o práva a povinnosti stanovené v tomto nařízení, mimo jiné tím, že zveřejní platnou sazbu úroku z prodlení.
2. Komise zveřejní na internetu aktuální sazby úroků z prodlení platné v členských státech.

Článek 12

Vymáhání nesporných pohledávek

1. Věřitelé získají exekuční titul, též ve zrychleném řízení a bez ohledu na výši dluhu, ve lhůtě 90 kalendářních dnů od podání žaloby nebo podání návrhu soudu nebo jinému příslušnému orgánu, a to za předpokladu, že dluh a řízení nejsou sporné.
2. Při výpočtu lhůty uvedené v odstavci 1 se nebere v úvahu následující lhůta:
 - a) lhůta pro doručení písemností;
 - b) případná opoždění způsobená věřitelem.
3. Tímto článkem nejsou dotčena ustanovení nařízení (ES) č. 1896/2006.

Článek 13

Donucovací orgány

1. Každý členský stát určí jeden nebo více orgánů odpovědných za prosazování tohoto nařízení (dále jen „donucovací orgán“).
2. V případě potřeby přijmou donucovací orgány opatření nezbytná k zajištění dodržování lhůt pro platby.
3. Donucovací orgány účinně spolupracují mezi sebou navzájem a s Komisí a poskytují si vzájemnou pomoc při šetřeních, jež mají přeshraniční rozměr.
4. Donucovací orgány koordinují svou činnost s ostatními orgány odpovědnými za prosazování jiných právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů, a to i prostřednictvím povinnosti výměny informací.
5. Donucovací orgány předávají obdržené stížnosti týkající se opožděných plateb v zemědělském a potravinářském odvětví příslušným donucovacím orgánům podle směrnice (EU) 2019/633.

Článek 14

Pravomoci donucovacích orgánů

1. Donucovací orgány mají k plnění svých povinností nezbytné zdroje a odborné znalosti, přičemž mají tyto pravomoci:
 - a) pravomoc zahájit a provádět šetření z vlastního podnětu nebo na základě stížnosti;
 - b) pravomoc požadovat od věřitelů a dlužníků, aby poskytli veškeré informace nezbytné k provedení šetření v souvislosti s opožděnými platbami v obchodních transakcích;
 - c) pravomoc provádět bez předchozího ohlášení inspekce na místě v rámci jejich šetření;

- d) pravomoc přijímat rozhodnutí, která konstatují porušení tohoto nařízení a požadují po dlužníkovi zaplacení úroků z prodlení podle článku 5 nebo požadují po dlužníkovi náhradu škody věřiteli podle článku 8;
 - e) pravomoc uložit nebo zahájit řízení o uložení pokut a jiných sankcí a předběžných opatření subjektům odpovědným za protiprávní jednání;
 - f) pravomoc požadovat, aby dlužník ukončil protiprávní jednání;
 - g) pravomoc zveřejňovat svá rozhodnutí uvedená v písmenech d), e) a f).
2. Členské státy stanoví sankce za porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.
3. Členské státy oznámí [do ... / bez prodlení] uvedená pravidla a uvedená opatření Komisi a oznámí jí bez prodlení veškeré jejich pozdější změny.

Článek 15

Stížnosti a důvěrnost

1. Věřitelé mohou podat stížnost buď donucovacímu orgánu členského státu, v němž jsou usazeni, nebo donucovacímu orgánu členských států, v nichž je usazen dlužník. Donucovací orgán, jemuž byla stížnost podána, má pravomoc vymáhat toto nařízení.
2. Organizace oficiálně uznané jako organizace zastupující věřitele nebo organizace s oprávněným zájmem na zastupování podniků mají právo podat stížnost donucovacím orgánům uvedeným v článku 13 na žádost jednoho nebo více svých členů nebo případně na žádost jednoho nebo více členů svých členských organizací, pokud se tyto členové domnívají, že byli postiženi porušením tohoto nařízení.
3. Pokud o to stěžovatel požádá, přijme donucovací orgán nezbytná opatření k náležité ochraně totožnosti stěžovatele. Stěžovatel označí veškeré informace, u nichž žádá o zachování důvěrnosti.
4. Donucovací orgán, který obdrží stížnost, v přiměřené lhůtě po jejím obdržení informuje stěžovatele o tom, jaké kroky hodlá v návaznosti na danou stížnost uskutečnit.
5. V případě, že se donucovací orgán domnívá, že pro uznání stížnosti neexistují dostatečné důvody, sdělí stěžovateli v přiměřené lhůtě po obdržení stížnosti důvody svého rozhodnutí.
6. V případě, že se donucovací orgán domnívá, že pro uznání stížnosti existují dostatečné důvody, v přiměřené lhůtě zahájí, provede a ukončí její šetření.
7. Pokud donucovací orgán zjistí, že dlužník porušil toto nařízení, vyzve dlužníka, aby protiprávní jednání ukončil.

Článek 16

Alternativní řešení sporů

1. Aniž je dotčeno právo věřitelů podávat stížnosti podle článku 15 a povinnosti a pravomoci donucovacích orgánů stanovené v článcích 13, 14 a 15, podporují členské státy dobrovolné využívání účinných a nezávislých mechanismů alternativního řešení sporů za účelem urovnávání sporů mezi dlužníky a věřiteli.

2. Mechanismy alternativního řešení sporů v případě opožděných plateb motivují strany sporu, aby samy našly řešení, a jsou rychlé, účinné a nákladově efektivní, přičemž zachovávají důvěru mezi stranami.

Článek 17

Digitální nástroje, správa úvěrů a odborná příprava v oblasti finanční gramotnosti

1. Členské státy v co největší míře využívají digitální nástroje pro účinné prosazování tohoto nařízení.
2. Členské státy zajistí, aby byly pro malé a střední podniky dostupné a přístupné nástroje pro správu úvěrů a odborná příprava v oblasti finanční gramotnosti, včetně používání digitálních nástrojů pro včasné platby.

Článek 18

Zpráva

Do [Úřad pro publikace: vložte datum = čtyři roky po vstupu tohoto nařízení v platnost] předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění tohoto nařízení.

Článek 19

Zrušení

Směrnice 2011/7/EU se zrušuje.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na toto nařízení.

Článek 20

Vstup v platnost a použitelnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Platí ode dne [Úřad pro publikace: vložte datum = 12 měsíců ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost].
3. Obchodní transakce uskutečněné poté, co se toto nařízení stane použitelným, se řídí ustanoveními tohoto nařízení, a to i v případě, že příslušná smlouva byla uzavřena před tímto dnem.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*